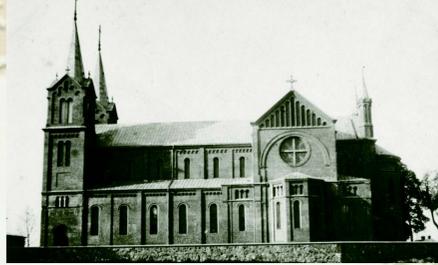

Filantropija ir mecenatystė

Plungės šv. Jono Krikštytojo mūrinės bažnyčios projektas. XIX a. pab. - XX a. pr.

Plungės šv. Jono Krikštytojo bažnyčia. XX a. ketvirtasis – penktasis dešimtmečiai

M. Oginskienės našlaičių prieglaudos pastatas. XX a. trečiasis dešimtmetis

Našlaičių prieglaudos vaikai su auklėtojomis. XX a. pradžia

Plungės šv. Jono Krikštytojo senoji medinė ir naujoji mūrinė bažnyčia. 1934 m.

Plungės mūrinės bažnyčios statyba. 1928–1930 m.

Oginskių giminė nuo pat įsikurimo LDK pasižymėjo kaip dosnūs bažnyčių, vienuolynų fondatoriai, mokslo, švietimo ir meno mecenatai, žinomi knygų leidėjai, muzikinės kultūros puoselėtojai. Filantropijos tradicijos plėtojimą prasme Oginskių giminėje buvo tapusios neatsiejama savastimi. Nuo XIX a. pirmosios pusės Oginskiai glaudžiai suaugo ir su Žemaitijos krašto kultūra. Rietavo dvaro šeimininko Irenejaus Kleopo Oginskio bičiulystė su Žemaičių vyskupu Motiejumi Valančiumi pakreipė kunigaikščio šeimos pasaulėžiūrą lietuvių liaudiškosios kultūros puoselėjimo kryptimi. Jo sūnūs – Rietavo bei Plungės valdytojai taip pat tęsė šį iš tėvo perimtą požūrį. Ypač nūoseklia kultūrinė švietėjiška veikla pasižymėjo Plungės kunigaikštis Mykolas Mikalojus Oginskis. Į modernėjančios Lietuvos kultūros mecenatystės istoriją jis įėjo kaip viena ryškiausių asmenybių. Kultūros ir meno istorikai jį rikiuoja į vieną gretą su Laurynu Ivinskiu, Juozu Tumu-Vaižgantu, Zemaite, Petru Vileišiu. Kunigaikščio nuveikti darbai stiprina senąsias LDK valstybingumo tradicijas, žymėjo naujasias to meto kultūros tendencijas, formavo pagrindus tolimesnei modernios Lietuvos tradicijų ir naujovių raidai. M. M. Oginskiui daug padėjo žmona Marija. Kilusi iš lenkų aristokratų giminės, ypač gerbusios ir vertinusiųs žodžio kultūrą, rėmusios meno ir mokslo literatūros leidybą, socialinę filantropiją, M. Oginskienė buvo ištikima vyro pagalbininkė ir bendražygė. Šių dviejų žmonių sąjunga pasižymėjo plačia veiklų įvairove ir apėmė ne vieną visuomenės gyvenimo sritį.

Našlaičių prieglaudos vaikai prie pavėsinės. Plungė, 1909–1910 m.

Kunigaikštienės M. Oginskienės prieglaudos mergaitės. Plungė, 1911 m.

M. Oginskienės mokytojų mokyklos mokinės su mokytoja O. Pleiryte. Plungė, 1903 m.

Žydų prekybos namai „kromai“, pastatyti M. M. Oginskio. Apie 1934 m.

Liepų bulvaro vaizdas. XX a. trečiasis dešimtmetis Vytauto Eiduko archyvas

Lurdo koplyčia. 1933 m. Vytauto Eiduko archyvas

Plungės Lurdas. XX a. trečiasis dešimtmetis Vytauto Eiduko archyvas

Plungės Lurdas. 1912 m. Vytauto Eiduko archyvas

Plungės žemės ūkio parodos medalis (1899). Dailininkas S. Weinkranz

M. M. Oginskio Plungės dvaro žirgnas, kuriame veisti ir auginėti žemaitiškų žirgai. XX a. antrasis – trečiasis dešimtmečiai

Oginskių organizuota Plungės žemės ūkio paroda. Apie 1899–1900 m. Fotografas Ch. Kaplanskis. Žemaičių muziejus „Alka“

1894 m. birželio 24 d. gaisro metu išdegušius Plungės miesto dalies planas su naujais viešaisiais pastatais ir nauju pėsčiųjų bulvaru. Užsakovas M. M. Oginskis. Projekto autorius P. Nabokovas. Lietuvos valstybės istorijos archyvas